

Nr. 73/11.04.2020

Către
GUVERNUL ROMÂNIEI

Domnului prim-ministru Ludovic Orban

Asociația Magistraților din România (AMR), organizație neguvernamentală, apolitică, națională și profesională a judecătorilor și procurorilor, membră a Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM) și a Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM), din anul 1994, declarată „de utilitate publică” prin Hotărârea Guvernului nr. 530/21 mai 2008, cu sediul în municipiul București, B-dul Regina Elisabeta nr. 53, sector 5, e-mail amr@asociatia-magistrilor.ro, reprezentată legal de judecător dr. Andreea Ciucă, în calitate de președinte interimar,

Asociația Judecătorilor pentru Apărarea Drepturilor Omului (AJADO), organizație neguvernamentală, apolitică și profesională a judecătorilor, cu sediul în municipiul Oradea, str. Bradului, nr.1, e-mail, contact@ajado.ro, reprezentată legal de judecător Florica Roman, în calitate de președinte,

*vă transmit următorul **punct de vedere argumentat** referitor la iminenta trimitere în „șomaj tehnic” a persoanelor plătite din fonduri publice, sintagmă utilizată, în ultimele zile, în mod public și repetat, atât de Primul ministru al României, cât și de membri ai Guvernului, politicieni, cu privire la adoptarea unui act normativ (ordonanță de urgență), fără ca Justiția să fie enumerată printre excepțiile expres arătate de aceștia:*

1. În primul rând, subliniem, în mod expres, că atât judecătorii, cât și personalul auxiliar de specialitate din instanțe suntem conștienți și preocupați, în mod efectiv, de consecințele dramatice ale pandemiei, nu numai la nivelul sistemului judiciar, ci și la nivelul tuturor sectoarelor sociale, al întregii țări.

Vă asigurăm că nu am omis și nici nu am diminuat incidența dispoziției art. 5 din Legea nr. 304/2004, potrivit căreia justiția este un serviciu public. **Activitatea instanțelor a continuat în parametrii determinați de starea de urgență, instituită prin Decretul Președintelui României nr. 195/2020**, ca urmare a răspândirii infecțiilor cu COVID-19, precum și ținând seama, în acest context, de **Hotărârea nr. 417/2020 a Secției pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii**.

Este necesar să subliniem faptul că nu am solicitat și nu solicităm, în aceste zile dificile pentru țară, privilegii și, nicidecum, nu am afirmat și nu afirmăm că viața unui magistrat este mai importantă decât viața unui alt cetățean al României.

Reamintim faptul că o serie de instanțe și parchete au derulat și finalizat ori au în curs de derulare acțiuni constând în donații considerabile, în bani sau bunuri, către spitalele din țară. Unele dintre aceste acțiuni au ajuns în spațiul public, altele nu. La fel, asociațiile profesionale semnatare, sunt implicate în astfel de acțiuni, care au avut și vor avea rezultate concrete. Acestea reprezintă o manifestare a solidarității, în calitate oameni și de magistrați, respectiv de personal al instanțelor și parchetelor.

2. Însă, astfel cum a evidențiat domnul Tony Pagone, președintele Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM), în scrisoarea din data de 6 aprilie 2020, publicată pe site-ul IAJ-UIM (https://www.iaj-uim.org/iuw/wp-content/uploads/2020/04/IAJ-President-letter_06.04.20.pdf), „(...) *Acestea sunt momente dificile pentru noi, cu multe constrângeri asupra democrației și a statului de drept (...). Cu toate acestea, este și un timp în care putem învăța multe despre noi înșine și despre importanța statului de drept și a independenței sistemului judiciar. Tocmai în perioadele de pandemie, ambele sunt esențiale. Măsurile dificile, care au fost puse în aplicare în întreaga lume, nu pot fi menținute cu încredere și nu pot fi prezervate, cu excepția cazului în care există stat de drept și încrederea unui sistem judiciar independent pentru a aplica aceste legi în mod echitabil. (...)*”.

De asemenea, în declarația publicată în data de 31 martie 2020, pe site-ul Asociației Internaționale a Judecătorilor - UIM-IAJ (<https://www.iaj-uim.org/iuw/wp-content/uploads/2020/03/Access-to-Justice-Jose%CC%81-Igreja-Matos.pdf>) și pe site-ul Națiunilor Unite (<https://www.unodc.org/dohadeclaration/en/news/2020/03/access-to-justice-in-times-of-judicial-lockdown.html>), domnul Jose Igreja Matos, președintele

Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM) a arătat: «(...) ***La nivel structural, aplicarea legilor de urgență aprobate de autoritățile naționale trebuie supravegheată cu atenție de către sistemul judiciar. Răspunsurile la situațiile de urgență vor aduce provocări, în raport cu principiile normale de guvernare democratică, drepturile omului și statul de drept. În toate țările care decid să pună în aplicare restricții asupra ordinii constituționale, riscul de a submina rolul sistemului judiciar va apărea inevitabil. „Prețul libertății este vigilența eternă”; celebra frază atribuită lui Thomas Jefferson a câștigat în viața noastră o semnificație reînnoită. Prin urmare, guvernele nu ar trebui să fie tentate să perceapă actuala criză ca o oportunitate de a trece cu vederea rolul esențial al instanțelor independente, ca gardieni ai drepturilor omului și ai libertăților civile”.***

3. În conformitate cu art. 42 alin. 1 din Decretul Președintelui României, **activitatea de judecată a continuat, în toate materiile, în cauzele de urgență deosebită**, colegiile de conducere ale curților de apel stabilind, pentru toate cauzele de competența lor și de competența instanțelor ce funcționează în circumscripția lor teritorială, lista cauzelor de urgență deosebită. Fiecare curte de apel a comunicat această listă, iar prin Hotărârea nr. 417/2020, dată tot în aplicarea art. 42 alin. 1 din Decretul Președintelui României nr. 195/2020, Secția pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a stabilit lista cauzelor ce se judecă în perioada stării de urgență, pe nivele ierarhice ale instanțelor și pe materii.

De asemenea, în art. 42 alin. 2 din Decretul nr. 195/2020 s-a stabilit că, pe durata stării de urgență, instanțele, ținând seama de împrejurări, pot fixa, pentru cauzele de urgență deosebită, care se judecă în această perioadă, termene scurte, inclusiv de la o zi la alta sau chiar în aceeași zi.

3.1. Este esențial să subliniem că activitatea de judecată a continuat - în condițiile stării de urgență - cu respectarea principiului repartizării aleatorii a cauzelor, imperativ stabilit prin art. 11, art. 53 alin. 1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

În situația în care jumătate dintre judecătorii unei instanțe ar fi trimiși în „șomaj tehnic” timp de o jumătate de lună, iar, apoi, cealaltă jumătate dintre judecători ar fi în această situație, următoarea jumătate de lună, **s-ar ajunge, inevitabil, la încălcarea repetată a principiului repartizării aleatorii.** Dacă la data la care cauza urgentă trebuie soluționată, completul de judecată căreia i-a

fost repartizată se află în „șomaj tehnic”, la fel și judecătorii care, în respectiva zi, sunt nominalizați în planificarea de permanență, există două posibile soluții:

a) fie se amână cauza până când completul „revine” în activitate (dacă este colegial, toți judecătorii care îl compun trebuie să fie în activitate) ceea ce duce la încălcarea Decretului Președintelui României nr. 195/2020 - a se vedea consecințele vătămătoare, *e.g.*, în cauzele din materia penală, inclusiv în cauzele privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, în cauzele având ca obiect plasamente de urgență, în cauzele având ca obiect ordine de protecție, în cauzele privind achiziții publice vizând produse medicale și alte achiziții în domeniul stării de urgență, precum și cele care decurg din executarea acestor contracte sau care privesc aplicarea unor măsuri în domeniul stării de urgență;

b) fie cauza este soluționată cu urgența impusă de Decretul nr. 195/2020, dar de către un complet format din judecători care, în acea zi, nu sunt în „șomaj tehnic”, cu toate că nu acestora le-a fost repartizată cauza, prin aplicația informatică ECRIS, încălcându-se, deci, principiul repartizării aleatorii a cauzelor.

Conducerile instanțelor sunt lipsite de posibilitatea de a organiza activitatea în așa fel încât să evite una din cele două situații de mai sus, dat fiind faptul că nu au cum să știe cărui complet de judecată îi vor fi repartizate cauzele urgente, în următoarea lună, **întrucât cauzele sunt repartizate aleatoriu, prin aplicația informatică ECRIS, iar acest sistem nu ține seama de trimiterea unei părți din instanță în „șomaj tehnic”.**

Conducerile instanțelor nu pot fi obligate să încalce legea. Nerespectarea dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor constituie abatere disciplinară (art. 99 lit. o din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor).

Nesocotirea, chiar parțială, a principiului repartizării aleatorii a cauzelor, din cauza „șomajului tehnic”, în condițiile punctuale anterior arătate - doar cu titlu exemplificativ, fără a epuiza situațiile nelegale la care se poate ajunge -, **va arunca instanțele în starea în care se aflau anterior introducerii sistemului informatic de repartizare aleatorie a cauzelor, ceea ce va însemna un regres inacceptabil, prin consecințe, pentru judecători, pentru personalul auxiliar și pentru cetățeni, regres pe care nu putem să ni-l asumăm dacă ținem seama de pilonii statului de drept.**

3.2. Situația trimiterii judecătorilor și grefierilor în „șomaj tehnic” ar determina și încălcarea hotărârilor colegiilor de conducere prin care s-au

aprobat planificările de permanență pe materii (art. 110 alin. 4, 6, 7 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1375/2015), precum și **planificările grefierilor în ședințe de judecată**, aprobate de președinții de secție (art. 24 alin. 1 lit. c din Regulament) sau, unde nu există secții, de președintele de instanță.

Planificările de permanență sunt făcute pe fiecare zi, potrivit dispozițiilor regulamentare. Însă, conducerea instanței nu are cum să știe în ce zile vor trebui judecate cauzele urgente, în următoarea lună, pentru a nu-i pune pe lista celor în „șomaj tehnic” pe judecătorii planificați la permanență în respectivele zile. De asemenea, vor exista situații când, în diferitele zile (pe care nu le putem prevedea cu o lună sau cu o jumătate de lună înainte) în care vor fi stabilite termene pentru judecarea cauzelor urgente, să fie planificați la permanență aceeași judecători, potrivit planificării aprobate anterior (cel puțin trimestrial -art. 110 alin. 4 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești) de colegiul de conducere. Prin urmare, aceștia nu vor avea cum să fie trimiși în „șomaj tehnic” un număr egal de zile cu colegii lor, dar cu toate acestea, drepturile lor salariale vor fi reduse în aceeași măsură.

Colegiile de conducere ale instanțelor nu pot fi obligate să modifice *pro causa* planificările de permanență, în funcție de judecătorii care sunt/ nu sunt în „șomaj tehnic”, în zilele în care se impune acordarea unor termene de judecată pentru soluționarea cauzelor cu urgență deosebită.

3.3. Vor exista situații în care anumite cauze nu vor putea fi soluționate de urgență, cu toate că se înscriu în lista celor enumerate în Hotărârea nr. 417/2020 a Secției pentru Judecători a CSM.

În cazul în care se ivesc incidente procedurale, la instanțele sau secțiile cu un număr mic de judecători (există asemenea situații la judecătorii și chiar și tribunale), acestea nu vor putea fi soluționate cu respectarea procedurii stabilite prin art. 110 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 1375/2015, decât dacă judecătorul/judecătorii aflați în „șomaj tehnic” vor fi aduși la instanță, iar, apoi, cauza urgentă nu ar putea fi soluționată de completul stabilit potrivit dispozițiilor regulamentare decât dacă, la aceste instanțe/secții cu un număr mic de judecători, toți ar fi în activitate. Practic, „șomajul tehnic” nu li s-ar putea aplica acestora ori li s-ar aplica în mică măsură, dar, cu toate acestea, drepturile salariale li s-ar reduce.

În privința cauzelor din materia cooperării judiciare internaționale în materie penală, există multe instanțe la nivelul cărora un singur judecător este

desemnat, prin ordin al ministrului justiției, pentru a soluționa aceste cauze. Dacă în perioada în care s-ar afla în „șomaj tehnic” ar fi înregistrate cauze în această materie - având termene de soluționare foarte scurte - fie ar trebui „readus” la instanță (spre deosebire de colegii aflați în aceeași perioadă de „șomaj tehnic”), fie s-ar ignora dispozițiile Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală.

3.4. Vor exista situații în care **nu se va putea asigura soluționarea cauzelor urgente de către complete specializate.** De exemplu, la o judecătorie la care funcționează efectiv 3 judecători și numai unul este specializat în soluționarea cauzelor cu minori sau la secția unui tribunal la care funcționează efectiv 5 judecători și numai 2 - adică un complet de judecată - sunt specializați în soluționarea cauzelor cu minori (având în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 417/2020, a fost stabilit un număr limitat de complete specializate într-o materie - a se vedea pct. 146, 148 din Decizie), dacă acest judecător sau acești judecători se vor afla în perioadă de „șomaj tehnic” la data/datele la care trebuie să acorde termen/termene de judecată și să soluționeze respectivele cauze, fie nu va fi respectată urgența impusă de Decretul nr. 195/2020, fie vor fi discrepante evidente între aplicarea procedurii „șomajului tehnic” între judecătorii aceleiași instanțe/secții.

3.5. Vor exista situații în care **nu se va putea respecta principiul continuității (nemijlocirii) în materie penală, prevăzut în mod imperativ în art. 351 din Codul de procedură penală, consacrat prin jurisprudența CEDO** (cauza Beraru împotriva României și cauza Cutean împotriva României).

Astfel, în cauzele de urgență deosebită în care este necesară administrarea probelor (de pildă, au existat o serie de cauze, în această perioadă, în care a fost necesară administrarea probei testimoniale, prin videoconferință), în situația în care respectivele cauze nu pot fi soluționate la acel termen, ci se acordă un termen foarte scurt (potrivit art. 42 alin. 2 din Decretul Președintelui României nr. 195/2020), dar la care judecătorul (completul de judecată) în față căruia au fost administrate probele este „planificat” în „șomaj tehnic”, există două alternative:

a) fie se încalcă principiul continuității (nemijlocirii) - cu consecința nulității hotărârii -, cauza fiind soluționată de un alt judecător (complet de judecată), pentru a respecta urgența stabilită prin Decretul nr. 195/2020;

b) fie se acordă termen pentru o dată la care judecătorul (completul de judecată) în fața căruia au fost administrate probele „revine” din perioada de „șomaj tehnic”, respectându-se principiul continuității (nemijlocirii), dar încăcându-se Decretul nr. 195/2020.

De asemenea, în cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți dispune o măsură, într-o cauză de urgență deosebită (bunăoară, controlul judiciar), iar după câteva zile se solicită schimbarea uneia/unora din condițiile în care măsura în fost dispusă, se creează două disfuncționalități:

i) pe de o parte, dacă la data la care se înregistrează a doua cerere și se stabilește termenul de judecată, de urgență, judecătorul de drepturi și libertăți este în „șomaj tehnic”, la fel și judecătorul planificat la permanență în acea zi (cum am arătat, planificările au fost aprobate pe trimestru, de colegiile de conducere, anterior instituirii stării de urgență), se încalcă principiul repartizării aleatorii a cauzelor;

ii) pe de altă parte, dacă respectiva cauză va fi soluționată de un alt judecător de drepturi și libertăți, va duce la incompatibilitatea, pe fondul cauzei, a doi judecători, atât a celui ce a dispus măsura, cât și a celui ce a soluționat cererea ulterioară.

Efectele acestor disfuncționalități și încălcări ale legii în organizarea și desfășurarea activității instanțelor sunt cu atât mai evidente cu cât ne raportăm la instanțele/secțiile cu număr mic de judecători.

3.6. La nivelul multor instanțe, acolo unde numărul grefierilor a permis, s-a luat măsura stabilizării grefierilor pe completele de judecată ori s-a format binomul judecător-grefier, cu scopul eficientizării activității, a ritmicității acesteia, a creșterii calității actului de justiție, o astfel de organizare oferind și o evidență clară a modalității de îndeplinire a atribuțiilor.

Întrucât această măsură privește atât activitatea anterioară ședinței de judecată, cât și cea din timpul și cea ulterioară ședinței de judecată, trimiterea judecătorilor în „șomaj tehnic”, precum și „rechemarea” acestora ori de câte ori va fi nevoie pentru respectarea dispozițiilor constituționale, legale și regulamentare, va viza și grefierii ce sunt repartizați completului de judecată sau judecătorului. Această modalitate de lucru va crea dezordine în instanțe și va determina tratament diferit evident între judecători, respectiv între grefieri, neputându-se asigura tuturor, cu toată diligența conducerilor instanțelor, perioadele de 15 zile de „șomaj tehnic”, în fiecare lună.

3.7. Luarea unor măsuri repetate de „revenire” la instanță a unor judecători sau grefieri, de refacere, tot de atâtea ori, a planificării în „șomaj tehnic”, de modificare a măsurilor organizatorice stabilite prin hotărâri ale colegiilor de conducere va duce la disfuncții în instanțe, tratament diferit nejustificat între judecătorii instanței, precum și între grefieri. De asemenea, va impune conducerii instanței - președinte, vicepreședinte, colegiu de conducere, președinți de secții, prim-grefier/grefier-șef, grefieri-șefi secții - nu numai prezența permanentă la instanță (ca și când aceștia nu sunt vizați de pericolul infectării cu COVID-19 și al răspândirii infecțiilor, pentru care a fost promulgat Decretul nr. 195/2020), ci și **dispunerea unor măsuri care încalcă legea, dispozițiile regulamentare, hotărârile CSM, hotărârile adoptate de colegiul de conducere.**

Aceste efecte sunt cu atât mai vătămătoare cu cât nu putem să excludem, în contextul efectelor devastatoare ale pandemiei, posibilitatea gravă ca o parte (sau chiar majoritatea) din judecătorii și grefierii unei instanțe să fie în izolare, carantină ori bolnavi de COVID-19.

4. Astfel cum sublinia domnul Jose Igreja Matos, președintele Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM), la finalul articolului „A fi judecător în vreme de pandemie” (<https://eulawlive.com/weekend-edition/weekend-edition-no12/>) „ (...) *Este necesar să se prevină ca această criză provocată de COVID-19 să se transforme într-o catastrofă pentru statul de drept. (...) Criza ar trebui să ne ofere o binevenită oportunitate de a demonstra că UE ne poate proteja chiar și față de propriile guverne. (...).*

Așadar, **statutul constituțional al magistratului, conceput și consacrat pentru a răspunde principiilor unui stat democratic și dreptului la un proces echitabil, nu poate fi restrâns prin acte normative adoptate în perioada de urgență.**

Inamovibilitatea judecătorului, prevăzută în art. 124 alin. 3 din Constituție, constituie o garanție a independenței sistemului judiciar [a se vedea Carta europeană privind statutul judecătorilor, adoptată de Consiliul Europei, în 8-10 iulie 1998, punctul 3.4, Recomandarea din 2010, nota 8, punctele 49-52, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni din cadrul Consiliului Europei (CCJE), Magna Carta a judecătorilor (Principii fundamentale), 17 noiembrie 2010, CCJE (2010)3 Final, punctul 4, International Bar Association (Asociația Internațională a Barourilor), Minimum Standards of Judicial Independence, 1982, punctul 20, Organizația Națiunilor Unite, Principiile fundamentale privind independența magistraturii, 1985, punctele 12 și 18, International Association of Judges

(Asociația internațională a judecătorilor), Carta universală a judecătorului, revizuită în 2017, articolul 2-2].

Trimiterea judecătorilor în „șomaj tehnic” și lipsirea acestora, câte 15 zile pe lună, de posibilitatea exercitării atribuțiilor constituționale și legale, ca exponenți ai puterii judecătorești, este incompatibilă cu statutul lor, consacrat de art. 124 alin. 3 din Constituție și de documentele internaționale anterior enumerate (cu titlu exemplificativ). De asemenea, măsura contravine dispozițiilor art. 2 alin. 1, 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, norme potrivit cărora *judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili*, putând fi suspendați sau eliberați din funcție în condițiile prevăzute de lege.

Suspendarea judecătorilor din funcție poate fi dispusă numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de art. 62 din Legea nr. 303/2004, cu respectarea procedurii prevăzute în mod expres. Dispozițiile art. 52 alin. 1 lit. c, alin. 3 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii (ultimul text reglementând o situație particulară de suspendare a contractului individual de muncă pentru o perioadă determinată, cu respectarea garanțiilor prevăzute de art. 53 alin. 1 - incluzând plata a cel puțin 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă), respectiv dispozițiile art. XI alin. 1 din OUG nr. 30/2020 nu sunt aplicabile magistraților întrucât aceștia nu au calitatea de „personal contractual”, nu își desfășoară activitatea în baza unui contract de muncă, și, cum am argumentat mai înainte, măsura suspendării acestora din funcție nu poate fi dispusă decât pentru motivele expres și limitative prevăzute de art. 62 din Legea 303/2004, după parcurgerea procedurii stabilite de legiuitor.

În plus, „declarația pe propria răspundere”, dată de „angajator”, ca o condiție expres prevăzută de art. XI alin. 2 din OUG nr. 30/2020, pentru ca personalul să „beneficieze” de drepturile salariale reduse, potrivit alin. 1, nu este compatibilă cu normele legale de organizare și funcționare a instanțelor, iar restrângerea activității de judecată la cauzele urgente este urmarea punerii în aplicare a Decretului Președintelui României nr. 195/2020, Hotărârilor Secției pentru Judecători a CSM nr. 257/2020 și nr. 417/2020, hotărârilor colegiilor de conducere, în contextul prevenirii și limitării răspândirii infecției cu COVID-19, măsură deopotrivă în favoarea magistraților, personalului auxiliar de specialitate, personalului contractual, funcționarilor publici, personalului conex al instanțelor și parchetelor, cât și avocaților, părților, practicienilor în insolvență, martorilor, altor participanți la procesele civile și penale.

5. Diminuarea temporară a activității de judecată din perioada stării de urgență nu duce, nicidecum, la diminuarea volumului de muncă, ci, dimpotrivă, la acumularea unui stoc mai mare de dosare, rămase în nelucrare din motive obiective, ținând de aplicarea dispozițiilor legale având ca scop evitarea sau atenuarea răspândirii infecției cu COVID-19.

5.1. Această situație va determina, în mod evident, **creșterea vădită a gradului de încărcare al instanțelor,** în contextul în care, potrivit art. 42 alin. 8, art. 43 alin. 3 din Decretul Președintelui României nr. 195/2020, în termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, judecătorul sau instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată, efectuarea actelor de procedură, citarea părților, atât în dosarele suspendate de drept, în perioada stării de urgență, cât și a dosarelor nou înregistrate în această perioadă. Având în vedere parametrii ce măsoară, din punct de vedere al raportărilor statistice, gradul de performanță al instanțelor, prin aplicația informatică la nivel național StatisECRIS - parametrii potrivit cărora, de pildă, pentru a obține gradul de performanță la criteriul rata de soluționare (operativitatea) este necesară atingerea cifrei de cel puțin 108% -, efortul pe care judecătorii și grefierii vor trebui să îl facă va unul major și de lungă durată.

5.2. Astfel cum au subliniat colegii judecători, **multe dintre instanțe au funcționat ani la rând sau funcționează cu deficit cronic al resurselor umane,** ajungând să își desfășoare activitatea în condițiile în care au avut sau au, în mod efectiv, cu până la 50% mai puțin decât numărul judecătorilor și/sau grefierilor prevăzut în schema aprobată. Așadar, politicienilor care fac declarații punctuale privind iminența adoptării unui act normativ vizând „șomajul tehnic”, **fără ca în enumerarea excepțiilor de la aplicarea acestei măsuri, prezentată public, să fie inclusă Justiția,** le relevăm că rapoartele de activitate anuale, întocmite de instanțe și parchete, precum și rapoartele privind starea justiției, întocmite de Consiliul Superior al Magistraturii, confirmă realitatea potrivit căreia instanțele au experimentat, în mod concret, lipsa personalului, cu care sau confruntat și se confruntă în mod repetat, atât prin trimitere la volumul efectiv de muncă, cât și prin trimitere la schema aprobată, fără să solicite drepturi în plus pentru suplینirea acestei lipse de personal.

5.3. Așa cum am precizat anterior și cum rezultă din hotărârile colegiilor de conducere ale instanțelor, **activitatea acestora a continuat în modalitatea**

recomandată de Asociația Europeană a Judecătorilor [a se vedea, Jose Igreja Matos, președintele Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM), articolul „A fi judecător în vreme de pandemie” (<https://eulawlive.com/weekend-edition/weekend-edition-no12/>)], adică prin intermediul mijloacelor electronice. Instanțele au continuat și continuă să primească, în acest fel, cereri de chemare în judecată, cereri privind exercitarea căilor de atac, acte în dosare, petiții, solicitări, adrese, etc. În consecință, acestea sunt înregistrate, iar dosarele nou constituite, în primă instanță și în căile de atac, sunt repartizate aleatoriu, petițiilor, solicitărilor, adreselor (vizând informații de interes public, organizarea instanței, cariera judecătorilor, practica judiciară, puncte de vedere privind anumite probleme de drept, cu jurisprudența aferentă, solicitate de Înalta Curte de Casație și Justiție, Avocatul Poporului, Agentul Guvernamental, etc.) li se răspunde și, tot prin mijloace electronice, aceste răspunsuri sunt comunicate - cu exercitarea tuturor atribuțiilor pe care activitățile arătate le impun.

Modalitatea de continuare a activității precizată, cu referire la dosarele instanței, este mai evidentă în cazul **instanțelor care utilizează aplicația informatică InfoDosar - dezvoltată prin efortul acestora**, cu toate că, astfel cum rezultă din rapoartele anuale de activitate și din minutele întâlnirilor profesionale, la nivelul curților de apel și la nivel național, s-a solicitat, în mod repetat, sprijinul Ministerului Justiției și al Consiliului Superior al Magistraturii, pentru ca această aplicație să fie extinsă la nivel național, iar instanțele să primească dotarea necesară implementării și dezvoltării unitare a aplicației, în beneficiul actului de justiție și al justiției, ca serviciu public.

O altă modalitate utilizată de instanțe, pentru continuarea activității, menționată în articolul președintelui Asociației Europene a Judecătorilor, o reprezintă sistemul de videoconferință, în cauzele în care au calitatea de părți persoanele custodiate în penitenciare. Această modalitate este aplicată de instanțele din România - în limita dotărilor tehnice de care dispun și cu utilizarea acestora la întreaga capacitate, atunci când este nevoie.

De asemenea, a continuat activitatea de redactare și tehnoredactare a hotărârilor judecătorești, urmată de verificarea și semnarea acestora, de închiderea documentelor finale în aplicația informatică ECRIS, atât în cauzele de urgență deosebită, cât și în celelalte cauze care au fost soluționate anterior instituirii stării de urgență, precum și activitatea de întocmire a dovezilor de comunicare - atât în cauzele de urgență deosebită (urmată de comunicarea hotărârilor), cât și în celelalte cauze, pentru ca, în acestea din urmă, hotărârile să poată fi comunicate de îndată ce va înceta starea de urgență.

5.4. Din argumentele anterior expuse, rezultă că trimiterea, chiar parțială, a judecătorilor și personalului auxiliar de specialitate în șomaj tehnic, printr-o ordonanță de urgență, **ar limita în mod drastic, până la anihilare** (în cazul în care chiar și o parte dintre judecători și/sau grefieri se află în izolare, carantină ori sunt bolnavi de COVID-19), **posibilitatea instanțelor și parchetelor de a funcționa, cu consecințe grave tocmai asupra rolului esențial al instanțelor independente, ca gardieni ai drepturilor omului și ai libertăților civile.** Totodată, o asemenea măsură ar crea o discriminare salarială, prin raportare la judecătorii și procurorii militari.

Având în vedere că, potrivit art. 74 alin. 2 din Legea nr. 303/2004, „Drepturile salariale ale judecătorilor și procurorilor nu pot fi diminuate sau suspendate decât în cazurile prevăzute de prezenta lege. Salarizarea judecătorilor și procurorilor se stabilește prin lege specială”, adoptarea măsurii „șomajului tehnic” printr-o ordonanță de urgență ar contraveni și dispoziției art. 115 alin. 6 din Constituție, privind domeniile în care nu se poate reglementa prin ordonanțe de urgență.

AMR, prin jud.dr.Andreea Ciucă AJADO, prin jud.Florica Roman

